

Sjømatbedriftene

Att:

Høringsnotat - justering av grense havdeling og kysttorskvern

1. Innledning

Norges Fiskarlag har bedt om justering av grensen fastsatt i § 32 i forskrift om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N for hovedområde 00, Vestfjorden, for fartøy på eller over 28 m største lengde. Nærings- og fiskeridepartementet har bedt Fiskeridirektoratet gjennomføre en kort høring av forslaget til justering, slik at en eventuell endring kan iverksettes innen utløpet av uke 11.

Fartøy på eller over 28 meter er i dag avgrenset til å fiske utenfor 4 nautiske mil av grunnlinjen i dette hovedområdet. Fiskarlagets forslag er å justere avgrensningen slik at fartøyene kan fiske inn til en linje fra Lofotodden til Helligvær. Figuren under illustrerer den beskrevne grensen. Av hensyn til kysttorskvern foreslår Fiskeridirektoratet at torskefisket avgrenses i tid til å gjelde i perioden som Lofotreguleringen gjelder.

Figur 1 Kartillustrasjon av den foreslåtte grensen mellom Lofotodden og Helligvær

Fiskarlaget trekker blant annet frem følgende momenter for å belyse konsekvensene av en slik justering.

- Fiskarlaget har ikke erfart særskilte brukskonflikter i dette området.
- Fangstene i første kvartal består i all hovedsak av skrei, og hensynet til vern av kysttorsken kan ikke begrunne en avgrensning til 4 nautiske mil fra grunnlinjen.
- Landindustrien, og særlig Værøy, baserer seg på større snurrevadfartøy, og vil slik bli rammet av dagens avgrensning av fisket.

Fiskeridirektoratet diskuterer her kortfattet forslaget ettersom det er relativt kort tid tilgjengelig dersom forslaget skal kunne få betydning for inneværende Lofotsesong. Dette har også medført at datamaterialet som er benyttet ikke inkluderer det siste årets fangster, men bare tar for seg perioden 2020-2022. Dette datasettet var tilrettelagt til analysene av hørings-saken om kysttorskvvern og havdeling som hadde høringsfrist 16. januar 2023. Diskusjonen gjøres også i hovedsak ut fra de samme kriteriene som var lagt til grunn i den opprinnelige hørings-saken.

Det bes om høringsinstansenes innspill på forslaget. Det bes spesielt om vurderinger av betydningen for kysttorskbeskatning og havdeling. Det bes også om innspill på Fiskeridirektoratets foreslåtte tidsavgrensning for torskefiske. Høringsfristen settes til utgangen av onsdag 13. mars 2024 og innspill bes sendt til Fiskeridirektoratet (postmottak@fiskeridir.no). Fiskeridirektoratet er oppmerksomme på at dette er svært kort tidsfrist, men at dette er nødvendig dersom en eventuell endring skal kunne implementeres og få betydning for årets fiske.

Høringsnotatet gjøres tilgjengelig på Fiskeridirektoratets nettsider (www.fiskeridir.no), og andre enn de som er oppført som høringsinstanser er velkomne til å komme med innspill.

2. Fartøygruppens fangst i området

Den aktuelle fartøygruppens torskefiske i hovedområde 00 har i hovedsak funnet sted innenfor grunnlinja. Fangstene og dermed også betydningen av å ha adgang til området varierer betydelig mellom år, primært avhengig av innsiget av torsk. Spesielt i år med god tilgjengelighet på innersiden av Lofoten vil dagens regulering bety at fartøyene over 28 meter vil oppleve en reell avgrensning i fangstmulighetene. Hvor ofte dette vil inntreffe i fremtiden er vanskelig å forutsi. Tabellen under viser fangstene innenfor 4 nm. av grunnlinjen i Vestfjorden i perioden 2020-22. Det presiseres at stedfestingen av fangstene er gjort med basis i ERS-rapportert startposisjon for fangstoperasjonen.

Tabell 1 ERS-rapportert fangst av torsk innenfor 4 nm. fra grunnlinjen, hovedområde 00 (startposisjon), fartøy på eller over 28 m, 2020-2022

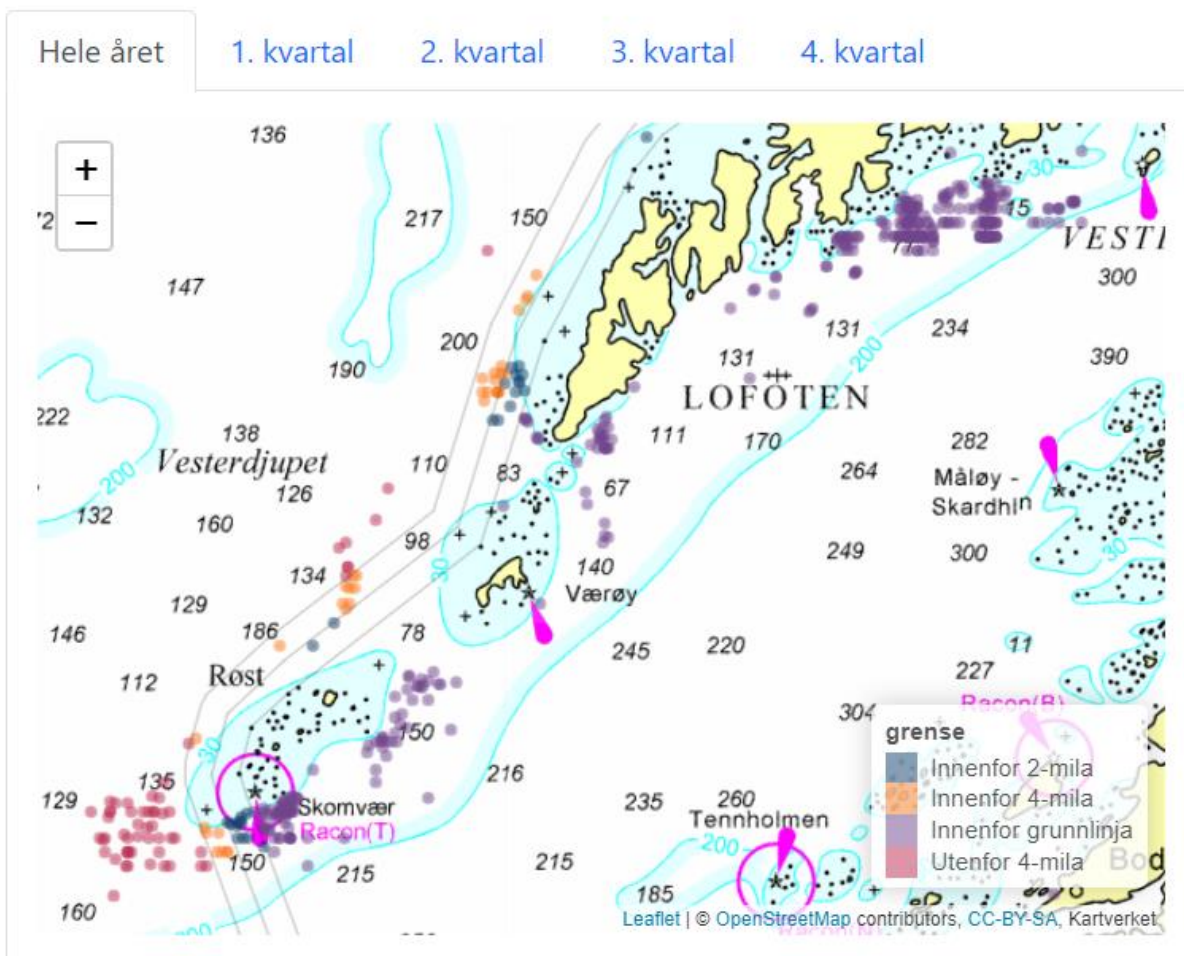
År	Torsk (tonn)	Antall fartøy > 10 tonn
2020	4 989	20
2021	359	6
2022	341	3

Fartøygruppen på eller over 28 meter drev i perioden 2020-2022 torskefisket i hovedsak sør og øst av Røst, samt utenfor Ballstad som vist i figuren under. Det er også drevet noe fiske i nærheten av Lofotodden. Med forslaget fra Fiskarlaget vil det i hovedsak være feltene rundt Røst som blir tilgjengelige for gruppen i forhold til gjeldende regulering.

Fangstene fra fartøy på eller over 28 meter i 2020 ble i hovedsak tatt nord for Lofotodden, altså utenfor området i forslaget. I perioden 2020-2022 var fangstene av torsk sør for

Lofotodden, men innenfor 4 nautiske mil av grunnlinjen (omtrent det området som foreslås åpnet), om lag 610, 360 og 190 tonn de respektive årene. Antallet fartøy med over 10 tonn fangst av torsk var 11, 6 og 3. Det gjøres oppmerksom på at det for enkelthets skyld er benyttet en rett linje om lag fra Lofotodden og østover som avgrensning i beregningene.

Figur 2 ERS-rapporterte fangster av torsk av fartøy på eller over 28 m, 2020-2022

3. Konsekvensvurderinger

3.1 Kysttorsk

Andelen kysttorsk i fangstene innenfor 4 nm. i område 00 er usikker, men ble i oversendelse av høringssaken estimert til om lag 15 %, tilsvarende om lag 600 tonn. Dette var for treårsperioden 2020-2022 og inkluderer altså fisket innenfor Lofotodden.

Havforskningsinstituttets estimerer tilsier at andelen kysttorsk er lavere på feltene nær Røst enn utenfor Ballstad i mars og april, i perioden Lofotfisket foregår. De aktuelle lokasjonene nær Røst er av HI estimert å ha hatt en andel kysttorsk på 6-16 % mot 22-25 % i lokasjonen utenfor Ballstad.

Isolert sett betyr dette at den positive effekten på kysttorsken blir redusert om forslaget følges. Etersom andelen kysttorsk er relativt lav vil forskjellen allikevel være begrenset. I et kysttorskperspektiv er det altså viktigere å unnta de indre feltene i Lofoten. Samtidig vil Fiskeridirektoratet påpeke at det er summen av tiltak som bidrar til å gi kysttorsken ønsket vern.

Den samlede effekten på kysttorsk er som nevnt usikker, og avhenger av flere forhold. Blant annet vil det være viktig hvordan fartøyene på eller over 28 meter og de øvrige fartøyene responderer. For det aktuelle området vil effekten begrenses dersom bortfallet av fangstinnssats fra den aktuelle gruppen erstattes av økt innsats fra andre. Den totale effekten på kysttorskbeskatningen vil også kunne endres dersom den aktuelle fartøygruppen flytter sin fangstinnssats til andre områder der innslaget av kysttorsk er større eller mindre. Andelen kysttorsk i det aktuelle området er relativt høy utenom Lofotfisket, eksempelvis er den estimert til 24 og 94 % på feltene utenfor Røst i henholdsvis februar og mai. Med utgangspunkt i flåtegruppens historiske fiske i det aktuelle området, kan det antas at reduksjonen i effekten på kysttorsk ved en åpning vil bli relativt liten. Samtidig vil effekten kunne variere, avhengig av hvordan en eventuell åpning avgrenses og hvordan flåten responderer.

3.2 Fiskeflåten

Et viktig element i vurderingen er konsekvensene for den aktuelle fiskeflåten. De negative konsekvensene for fartøy på eller over 28 meter ble i høringssaken om kysttorskvern og havdeling vurdert som moderate, fordi fartøyene har alternative felt i relativ nærhet. Flåtegruppen har også høy mobilitet. Det vil sannsynligvis være enkelte år der tilgjengeligheten av spesielt torsk, men også sei og hyse, er spesielt god innenfor 4 nm, og i disse tilfellene vil flåten kunne oppleve redusert fangsteffektivitet. Enkeltfartøy kan ha spesielt gode forutsetninger for å drive fiske i det aktuelle området, og for disse kan konsekvensene være større.

Dersom foreslaget om justering av grensen implementeres vil de negative konsekvensene for flåten på eller over 28 meter reduseres, men det bemerkes at disse i utgangspunktet var vurdert som moderate.

3.3 Havdeling

Havdelingseffekten var også et viktig element i høringen. Fiskarlaget trekker i sin forespørsel frem at det ikke er særskilte brukskonflikter i området.

Når det gjelder torsk er Lofoten spesielt attraktivt for mange fartøy, og det er klare interessemotsetninger mellom ulike fartøygrupper og også mellom fiskere internt i fartøygrupper, i den forstand at alle fartøygrupper og redskapsgrupper ønsker tilgang til de samme gode fiskefeltene. For å legge til rette for en god organisering og avvikling av dette fiskeriet utarbeides det en egen Lofotregulering. I arbeidet med denne lokale reguleringen kommer interessemotsetningene godt fram gjennom forskjellige innspill fra ulike fartøygrupper.

Under selve fisket oppstår det tilfeller der det er konkrete brukskollisjoner, primært når snurrevad går fast i garn eller linebruk. I hovedsak er dette uhell, og i de fleste tilfeller ordner fiskerne opp seg imellom. I noen tilfeller må Fiskeridirektoratets sjøtjeneste bidra for å løse brukskollisjoner. Det understrekes at brukskollisjoner ikke er ønskelig for noen av partene, og medfører betydelig ekstraarbeid for både snurrevad og de faststående brukene som blir påvirket.

Med flere fartøy involvert vil potensialet for slike brukskollisjoner være noe større, men ikke vesentlig i forhold til den totale fiskeinnsatsen i området ettersom det trolig vil være relativt få fartøy på eller over 28 meter som vil delta.

Utenom de direkte konfliktene vil det også være andre interessemotsetninger som er relevante. Primært vil det være interessekonflikter internt blant snurrevadfartøy. Mindre snurrevadfartøy benytter i all hovedsak de samme feltene som den aktuelle fartøygruppen. Med forslaget om justert avgrensning vil disse oppleve økt konkurranse og svakere

fangsrater enn ellers på feltene nær Røst, avhengig av omfanget av fisket fra fartøyene på eller over 28 m. Fartøyene under 28 meter vil fortsatt oppleve redusert konkurranse om feltene innenfor Lofotodden.

Øvrige fartøygrupper vil også påvirkes noe mer indirekte på feltene nær Røst gjennom at fangsttinningsraten øker noe og dermed vil fangstratene bli noe redusert. I forhold til den totale innsatsen er trolig denne effekten relativt liten og avhengig av omfanget av fisket fra fartøyene på eller over 28 m.

3.4 Foredlingsindustri

Konsekvensene for landindustrien ble kortfattet diskutert i oversendelsen av foregående høring. Det ble påpekt at utelukkelse fra Vestfjorden kunne få betydning for landingsmønsteret, spesielt gjennom at alternative landingssteder kanskje ville prioriteres som følge av endringer i fangstfelt og gangtid. Dette vil trolig medføre noe reduserte leveranser til bedrifter på innersiden av Lofoten. I tillegg kan Værøy og Røst oppleve redusert råstofftilførsel, noe avhengig av hvor flåten over 28 meter velger å gjennomføre torskefisket. Dersom disse fartøyene fisker på vest- og nordsiden av Røst vil det sannsynligvis ikke medføre store endringer. Dersom fisket ble flyttet til eksempelvis Vesterålen vil landingsmønsteret trolig endre seg mer. De totale landingene vil trolig endre seg lite, slik at eventuelle reduserte landinger for noen også vil bety økte landinger hos andre og dermed fordelingsmessige effekter.

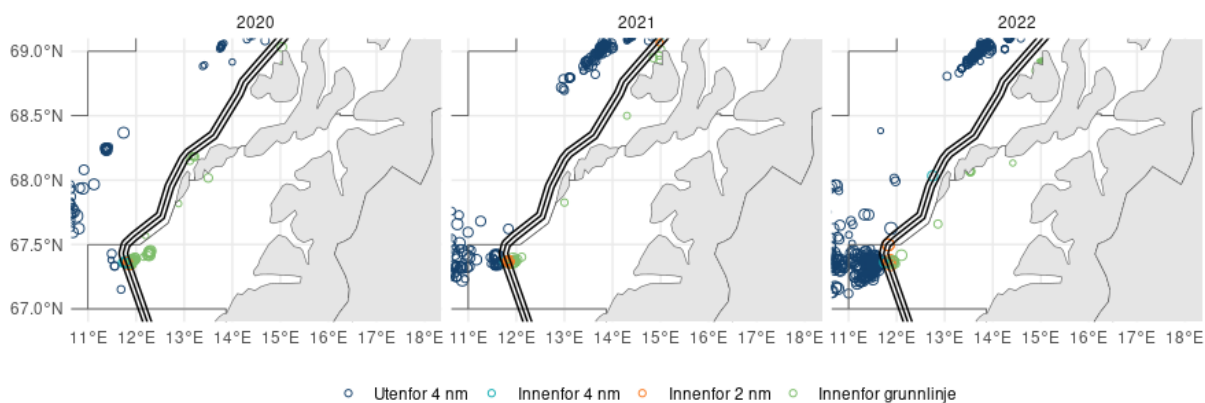
Med forslaget om justert grenselinje vil flåten få tilgang til en større del av de tradisjonelle feltene, og det kan forventes mindre endringer i landingsmønsteret enn med dagens vedtatte endring. Fangstdataene tyder på at mengden torsk er relativt liten, noe som indikerer relativt liten effekt. Fangstene av sei er noe større og kan slik antas å ha noe større betydning.

3.5 Hyse- og seifiske

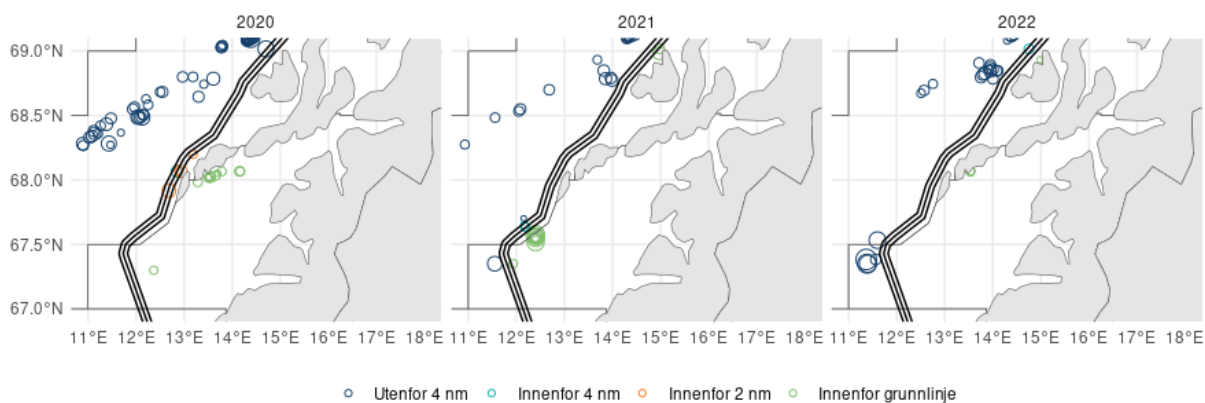
Dagens geografiske avgrensning gjelder også fiske etter hyse og sei. Konvensjonelt seifiske finner i hovedsak sted på feltene nær Røst tidlig på året. Hysefisket har variert mer, og foregår både innenfor og utenfor Lofotodden. Mengden sei innenfor 4 nautiske mil av grunnlinjen er om lag 400-900 tonn per år, og er i all hovedsak fisket slik at det er omfattet av den foreslåtte områdejusteringen. For hyse er fangstene vesentlig mindre, i størrelsesorden 100-200 tonn per år.

I vurderingen for sei og hyse er det primært havdelingsproblematikk som gjør seg gjeldende. Ettersom bifangsten av torsk er relativt liten, har dette liten betydning for kysttorskvernet. I hovedsak skjer seifisket i februar og mars, før torskefisket starter. I fiske etter sei er det også noe brukskonflikter mellom fartøy- og redskapsgrupper. Også her er det trolig liten grad av direkte konflikter mellom redskapsgruppene, og interessekonflikter primært internt i snurrevadgruppen og mellom redskapsgrupper gjennom generelt reduserte fangstrater. Ellers vil de samme effekter gjøre seg gjeldende i fisket etter hyse og sei som i torskefisket, som diskutert ovenfor. Dersom flåten på eller over 28 meter gis utvidet adgang til fiske innenfor 4 mila, så vil det påvirke situasjonen for den mindre flåten som allerede drifter der. I det aktuelle området er det primært seifiske som drives av flåten på eller over 28 meter, i tillegg til torskefisket.

Figur 3 ERS-rapporterte fangster med hovedart sei, fartøy på eller over 28 m, 2020-2022

Figur 4 ERS-rapporterte fangster med hovedart hysse, fartøy på eller over 28 m, 2020-2022, etter startposisjon

3.6 Miljø

Fiskeridirektoratet skal vektlegge miljøhensyn, også når det rådgis og fastsettes fiskerireguleringer. Ulike måter å regulere fisket på kan gi forskjellig effekt på miljø, herunder utslipp av klimagasser. Slike effekter kan være utfordrende å forutsi, da det avhenger av hvordan flåten ellers responderer på ulike faktorer. Som et utgangspunkt vil større frihet for det enkelte fartøy til valg av felt gi større muligheter til å gjøre valg som er drivstoffgunstige.

Miljøeffektene av å utvide området fartøy på eller over 28 m kan fiske i vil i stor grad avhenge av fartøygruppens tilpasning til regelverket, tilgjengeligheten av fisk og markedsforholdene på kjøpersiden. Dersom flåten må erstatte feltene på innersiden av Lofoten med felt der fangstratene er dårligere og gangavstanden er lengre vil utslippene øke. I dette tilfellet er alternative felt relativt nær, og det er liten grunn til å anta nevneverdige utslippsmessige effekter uansett valg av geografisk avgrensning.

4. Oppsummering

Konsekvensene for kysttorskvernet av å tillate eller forby et fiske med fartøy over 28 meter i området mellom 4 nm. av grunnlinja og den foreslåtte linjen mellom Lofotodden og Helligvær synes relativt små. Fartøygruppen har i perioden 2020-2022 hatt et relativt begrenset fiske etter torsk i området omfattet av forslaget. Fisket lengre inn i Lofoten var betydelig større. Dette betyr samtidig at kysttorskeffekten av forslaget også er relativt liten, da forutsatt at torskefisket er avgrenset til den tiden det er et betydelig skreiinnsig i området.

For havdelingen er det liten grunn til å anta at forslaget vil medføre vesentlig større omfang av brukskollisjoner mellom redskaps- og fartøygrupper. Det kan allikevel føre til større interessemotsetninger mellom redskaps- og fartøygrupper, samt internt mellom

snurrevadfartøy som utnytter de samme fiskefeltene. Med forslaget kan det bli økt innsats på felt som med dagens regulering driftes av fartøy under 28 meter. En endring som foreslått vil svekke den mindre flåtens konkurranseposisjon. Økt fiskeinnsats på feltene vil svekke tilgjengeligheten for alle fartøygrupper.

Konsekvensene for landindustrien avhenger primært av hvor den aktuelle flåten flytter sin fiskeaktivitet. Det er liten grunn til å tro at flåten ikke vil utnytte de tildelte kvotene, slik at reduserte tilførsler for noen vil medføre økte landinger for andre. Det er imidlertid klart at bedrifter som har umiddelbar nærhet til de aktuelle feltene, primært nær Røst, vil ha en viss ulempe om de aktuelle fartøyene ikke får tilgang til disse.

Disse vurderingene gjelder i hovedsak for torskefisket. Når det gjelder hyse og seifisket er dette også relativt begrenset i det aktuelle området for den aktuelle fartøygruppen, dog er det en viss aktivitet i seifisket. Fangstene av torsk er små i disse fiskeriene, og det er primært hensynet til havdeling som er relevant for disse. Her gjelder i hovedsak den samme argumentasjonen som for torsk. Det er trolig liten grad av direkte redskapskonflikter, men aktiviteten fra den aktuelle gruppe vil til en viss grad påvirke spesielt andre snurrevadfartøy og andre redskapsgrupper negativt.

Fiskeridirektoratet gjør oppmerksom på at saken vil bli oversendt Nærings- og fiskeridepartementet for avgjørelse.

Med hilsen

Trond Ottemo
seksjonssjef

Øystein Hermansen
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift.

Mottakerliste:

Norges Fiskarlag	Postboks 1233 Torgarden	7462	TRONDHEIM
Norges Kystfiskarlag	Postboks 97	8380	RAMBERG
Pelagisk Forening/Pelagisk Servicekontor AS	Slottsgaten 3	5003	BERGEN
Sjømat Norge	Postboks 5471 Majorstuen	0305	OSLO
Sjømatbedriftene			

Kopi til:

Norges Kystfiskarlag	Postboks 97	8380	RAMBERG
----------------------	-------------	------	---------

